

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 3. Principium 3. Nihil consensui tam contrarium est, quàm vis, & metus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

igitur, atque adeo tam parum laude vel vituperio dignus censeri potest, quam parum laudabilem dicimus lapidem, si ad centrum feratur; vel è contrario vituperabilem censemus, si contra naturalem inclinationem sursum proijciatur.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Etsi Dæmon nonnunquam ad turpissima objecta animo volvenda Hominem impellat, neutiquam tamen hunc peccare, si voluntariè illis non inhæreat; quia non nocet sensus, si desit consensus, ut cum S. Bernardo communi ter docent SS. Patres.

Deducitur 2. Eum, qui ad opus aliquod faciendum obligatus, nullam ex sua parte negligentiam committit, sed contra voluntatem suam ab obligatione tali implenda impediri non debere ob talem omissionem, culpæ aut pœnæ obnoxium censeri; nam, uti in l. 6. de cr. c. ult. reg. 41. dicitur, non debet imputari ei, per quem non stat, si non faciat, quod contra eam fuerat faciendum.

Deducitur 3. Non esse peccatum, si cui in subita apprehensione objecti turpis ante rationis animadversionem excipitur appetitus commoveatur, talis enim motus cum primo non sit ob libertatis defectum culpa caret, uti docet communis Sanchez. l. 1. c. 1. n. 19.

§. III.

PRINCIPIUM III.

Nihil consensui tam contrarium est, quam vis & metus.

Sensus.

Hoc est, quando cunque violentia infertur, aut metus gra-
vis intrinsecus (nam intrinsecus ex causis naturalibus proventus non obstat) cadens in constantem Virum (qualis est metus mortis, Carceris diuturni, amissionis magnæ partium bonorum, gravis indignationis, aut infamiæ) alicui in-
terdum ad consensum illius in materia de se non illicita, ad contractus humanos, pacta ac vota pertinente extorquen-
dum;

dum, non censetur verè consensisse, etiam si ore tenus se consentire præferat. Dixi autem 1. *In materia de se non illicita*: quia si illicita sit, tum hoc ipso, quòd peccatum sit malum omnium gravissimum, Prudentia dicitur metum illum gravem metu hujus gravioris mali superandum esse, atque ad id non excusabitur à peccato, qui contra hoc Prudentiæ dictamen delinquit. Dixi 2. *In materia ad contractus, et pacta pertinente*: quia, ut rectè P. Gobat tr. 2. de Bapt. n. 290 advertit, si loquamur de actibus distinctis à Pactis, ij neque ex Natura rei, neque ex ullius Legis dispositione sunt invalidi, quia scilicet possunt esse adhuc simpliciter voluntarii, secundum quid sint involuntarii, ut cum S. Thoma 1. 2. q. 77. a. 6. & 7. communiter docent Theologi.

Authoritas.

Desumptum est ex le. nihil consensui. 117. ff. de reg. juris. Item ex le. 39. eod. tit. illudque explicat Decius in d. reg. & approbant communiter Theologi.

Ratio.

Quia cum in tali casu metus sit causa hujus consensus præstiti, meritò leges, quæ humanæ fragilitati condescendunt, permittunt rescindi ejusmodi Contractus (si is, qui metum passus est, velit) aut omnino invalidos fuisse declarant.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui metu mortis contrahit matrimonium, non obligari ad standum contractui, uti in cap. Veniens. & cap. Cum locum 14. de Sponsalibus definitur.

Deducitur 2. etsi metus absolutè gravis non sit, sed respectivè duntaxat in ordine ad fragilitatem talis Personæ, quæ faciliùs deterretur, irritabilem fieri contractum, ut Sanchez & multi alii apud & cum Lugone d. 22. n. 133. docent; quia quod operatur metus gravis in viro robusto, metus minor in Persona timida operatur, ergo eodem modo uni ac alteri est occurrendum.

Deducitur 3. Eum, qui metu mortis consentit in Baptismo, validè baptizari, si verè habuit intentionem baptizandi.

ut P. Gobat l. c. decidit, quia in tali casu non
de contractu humano, aut pacto &c.

§. IV.

PRINCIPIUM IV.

Vani Timoris nulla est excusatio.

Sensus.

Hoc est, quando aliquis levi duntaxat metu (id est, non
in constantem virum) adactus committit scelus, vel
sibi aut alteri noxium inicit, non potest se metus
exceptione à culpa aut obligatione restitutionis tueri.

Authoritas.

Desumptum est ex le. 184. ff. de reg. Jur. item ex le. Si
ff. de re iudicata. illudque refert & explicat Decius
reg. 39.

Ratio.

Quis, cum talis metus levis esse supponatur, meritò ju-
dici à quo vis facilè superari potuisse, atque adeò nec vo-
tum secundum quid tollere. Certè si cogereur actio-
nes nostras instituere juxta normam rationum levium & fu-
rum, etiam in casu, quo non occurrunt in contrarium alia,
metus multò miserrimi, ut rectè P. Gobat tr. 7. n. 212. ad-

Praxis.

Hinc deducitur 1. Preces importunas sine minis aut me-
tuali non obstare, quò minùs validè matrimonium
contrahatur, uti Lugo d. 12. de Just. n. 4. cum Tann. Vasq.
& pluribus aliis docet.

Deducitur 2. Etiam vota facta ex metu levi valida esse,
si in iacuiatur injustè talis metus ad votum extorquen-
tium communis sententia Theologorum apud & cum Bu-
lliam l. 3. c. 3. tr. 2. du. 2. docet.

Deducitur 3. Contractus levi metu initos in foro exter-
iori (quod sit de foro Conscientiæ) semper ut validos ac-
ceptos debere, uti docet communis Theologorum.

Gg

§. V.